

1 **Ett socialt hållbart Västerås**

2 Socialpolitiskt program för Västerås kommun – Vänsterpartiet

3

4 **Inledning**

5 Västerås ska vara en kommun där alla människor kan leva ett tryggt, värdigt och jämlikt
6 liv oavsett ålder, funktionsförmåga eller ekonomiska förutsättningar. Den gemensamma
7 välfärden är en grundbult i detta samhällsbygge. I ett solidariskt samhälle hjälps vi åt av
8 var och en efter förmåga, åt var och en efter behov. Det behöver finnas boenden,
9 kommunikationer och en stadsplanering som tar hänsyn till människors olika
10 förutsättningar, genom hela livet. Vi tror att det behöver finnas både valfrihet,
11 förutsägbarhet och reellt inflytande över de insatser som införs för att Västerås ska vara
12 en bra kommun att leva och att bli gammal i.

13

14 De sociala klyftorna i Sverige och i Västerås har ökat. Alltför många människor lever i
15 otrygghet, pressade arbetsvillkor och ekonomisk stress. Samtidigt har marknadsstyrning
16 och privatiseringar försvagat den demokratiska kontrollen över välfärden. Vänsterpartiet
17 vill vända denna utveckling.

18

19 Det socialpolitiska arbetet i Västerås ska präglas av tidiga och förebyggande insatser,
20 starka offentliga verksamheter i kommunal regi, respekt för människors rättigheter och
21 självbestämmande och ett nära samarbete med civilsamhället.

22

23 Att motverka våld i alla dess former är en grundläggande jämställdhetsfråga. Mäns våld
24 mot kvinnor är ett av våra största samhällsproblem och kräver kraftfulla, långsiktiga och
25 förebyggande insatser. Samtidigt vet vi att även personer med funktionsnedsättning,
26 äldre och personer i skadligt bruk löper en ökad risk att utsättas för våld. Vänsterpartiet
27 vill att Västerås tar ett helhetsgrepp genom att stärka det förebyggande arbetet, säkra
28 långsiktig finansiering av kvinnojourer och andra idéburna verksamheter, höja
29 kompetensen inom socialtjänst, skola och omsorg samt säkerställa att stödinsatser är
30 tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga, ålder eller livssituation.

31

32 För att alla ska kunna leva ett gott liv krävs det en stärkt samverkan, både med regionen
33 och med civilsamhället. Många människor har behov som spänner över flera
34 ansvarsområden, där vård, socialt stöd och rehabilitering behöver fungera tillsammans.
35 Genom bättre samarbete med regionen kan insatser bli mer sammanhållna och

effektiva. Civilsamhällets organisationer spelar samtidigt en avgörande roll genom sitt engagemang, sin lokala förankring och sin kunskap om människors verkliga behov. . Ideella organisationer, föreningar och frivilliga krafter bidrar med gemenskap, sociala aktiviteter och stöd som kompletterar den kommunala omsorgen. Genom strukturerad samverkan kan ensamhet motverkas och livskvaliteten förbättras för många. Vi ser väldigt positivt på de IOP:er som kommunen har tillsammans med civilsamhället, och vill ytterligare stärka dessa. I Västerås ska vi samverka brett och arbeta långsiktigt. Då blir vi bättre rustade för att skapa trygghet, minska utsatthet och bygga ett samhälle där ingen lämnas efter.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska ge varje människa möjlighet att åldras med trygghet, självständighet och respekt. Idag pressas personalen av hög arbetsbelastning, minutstyrning och bristande resurser, något som går ut över både arbetsmiljö och omsorgens kvalitet.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar när befolkningen blir äldre och behoven förändras. Kommunen måste planera för fler äldre med mer komplexa behov och säkerställa att resurser, personal och boendeformer finns på plats i tid.

En särskilt viktig fråga är tillgången till demensboenden. Det måste finnas tillräckligt många platser för att möta behoven, och dessa boenden ska vara bemannade med rätt kompetens. Demenssjukdomar kräver kunskap, kontinuitet och trygghet, både för den som är sjuk och för anhöriga. Kommunen har ett ansvar att se till att personalen har rätt utbildning och arbetsvillkor för att kunna ge en omsorg som präglas av respekt, trygghet och hög kvalitet.

Samtidigt ska fler äldre ges möjlighet att bo kvar hemma längre, om de själva vill. Det kräver en hemtjänst som är flexibel, personcentrerad och utgår från individens behov snarare än minutstyrda scheman. Förebyggande insatser, rehabilitering och ett nära samarbete mellan olika verksamheter är avgörande för att skapa trygghet i vardagen. Vi är positiva till konceptet "mina timmar", där den äldre ges möjlighet att styra själv över sina insatser utifrån behov. När äldre ges möjlighet att leva självständigt stärks både livskvaliteten och känslan av egenmakt.

För att äldreomsorgen ska vara hållbar över tid måste arbetsvillkoren förbättras. Införandet av sex timmars arbetsdag inom äldreomsorgen är ett viktigt steg för att skapa en mer attraktiv arbetsplats, minska sjukfrånvaron och höja kvaliteten i omsorgen.

Personal som orkar, trivs och stannar kvar är en förutsättning för god äldreomsorg. Det är en investering i både arbetsmiljö och kvalitet, inte en utgift.

Välfärdsteknik behöver också få en större och tydligare roll. Digitala lösningar, trygghetsskapande teknik och smarta hjälpmedel kan bidra till ökad självständighet, bättre arbetsmiljö och effektivare omsorg när de används rätt. Tekniken ska vara ett stöd, aldrig en ersättning för mänsklig kontakt, och alltid utgå från den äldres behov och integritet.

Kommunen behöver ta ett större ansvar för äldreomsorgen genom fler insatser i egen regi. En stark kommunal verksamhet ger bättre insyn, större demokratisk kontroll och möjlighet att styra omsorgen efter kvalitet och behov snarare än vinstintressen.

En äldreomsorg som präglas av trygghet, kvalitet och värdighet kräver politiska prioriteringar. Det är ett ansvar gentemot både dagens och morgondagens äldre och ett mått på vilket samhälle vi vill bidra till.

Vänsterpartiet Västerås vill:

- Avskaffa lagen om valfrihet inom äldreomsorgen
- Ta bort minutstyrningen inom hemtjänsten
- Se till att rätt boendeform erbjuds till våra äldre
- Införa konceptet "mina timmar"
- Införa sex timmars arbetsdag inom äldreomsorgen
- Höja ersättningen till hemtjänsten

Personer med funktionsnedsättning

I Västerås ska alla människor ha möjlighet att leva ett värdigt liv, med möjlighet att styra över sin fritid, sin arbetssituation och sitt familjeliv. Vi vill se ett Västerås där alla invånare behandlas med respekt och känner sig trygga. Personer med funktionsnedsättning är en grupp som ofta möter diskriminering i samhället, men det hör inte hemma i ett Västerås för alla.

104 För att personer med funktionsnedsättning ska få bättre förutsättningar krävs ett
105 helhetsperspektiv där individens rättigheter, behov och drömmar står i centrum. En
106 grundläggande utgångspunkt måste vara självbestämmande och reellt inflytande över
107 de insatser man tar emot. Stöd enligt exempelvis LSS ska inte utformas utifrån vad som
108 är mest praktiskt för organisationen, utan utifrån vad som skapar trygghet, delaktighet
109 och livskvalitet för den enskilda personen. Att få vara med och fatta beslut om sin
110 vardag, hur man bor, arbetar och lever sitt liv är avgörande för att känna värdighet och
111 kontroll.

112

113 Lika viktigt är att personer med funktionsnedsättning bemöts som fullvärdiga människor
114 och medborgare, inte reduceras till sin funktionsnedsättning eller sina stödbehov.
115 Kommunens verksamheter behöver präglas av respekt och inkludering. Det handlar om
116 bemötande, språkbruk och attityder, men också om hur insatser utformas i praktiken
117 Insatser enligt LSS måste dessutom hålla god och likvärdig kvalitet. När människor
118 känner sig sedda och respekterade ökar både tilliten och möjligheten till ett självständigt
119 liv.

120

121 Vänsterpartiet Västerås värnar om möjligheten att gå från insatsstyrd sysselsättning till
122 den ordinarie arbets- och utbildningsmarknaden. Kommunen behöver aktivt arbeta för
123 att undanröja hinder och skapa flexibla vägar vidare, i samverkan med arbetsgivare,
124 utbildningsanordnare och andra aktörer. Med rätt stöd kan fler få möjlighet att studera,
125 arbeta och bidra utifrån sina förutsättningar, vilket stärker både individen och samhället i
126 stort.

127

128 Hur vi planerar och bygger våra städer påverkar oss alla, men för personer med
129 funktionsnedsättningar kan det vara avgörande för att ta del av hela samhället. I den
130 fysiska stadsplaneringen behöver vi ta hänsyn till såväl fysisk, intellektuell som psykisk
131 tillgänglighet. Det kräver medvetenhet, innovativa lösningar och dialog med
132 civilsamhället. Alla ska kunna röra sig fritt i Västerås.

133

134 *Vänsterpartiet Västerås vill:*

- 135 • Införa sex timmars arbetsdag inom fler verksamheter som jobbar nära
- 136 målgruppen
- 137 • Öka föreningsstödet till civilsamhället
- 138 • Upprätta minst en IOP med civilsamhället för att stärka målgruppens rättigheter

- 139 • Stärka målgruppens delaktighet och självbestämmande
- 140 • Erbjuder kompetensutveckling för personal inom LSS och SoL
- 141 • Verkar för en mer tillgänglig stadsplanering

142

143 **Socialtjänst**

144 Socialtjänsten är en central del av välfärden och en avgörande aktör i kampen mot
145 ojämlikhet och social utsatthet. Socialtjänsten ska inte behandlas som en sista utpost,
146 utan en tidig och stödjande kraft. Socialtjänsten möter människor i utsatta
147 livssituationer och ska präglas av trygghet, professionalitet och tillit.

148

149 Ett centralt ansvar för kommunen är att minska hemlösheten. Ingen människa ska
150 behöva sakna ett tryggt hem. Det kräver långsiktiga bostadslösningar, förebyggande
151 arbete och ett tydligt fokus på bostad som en social rättighet. Socialtjänsten måste ges
152 förutsättningar att arbeta uppsökande och samordnat, med insatser som utgår från
153 individens behov snarare än tillfälliga nödlösningar. Vi vill gå från akuta boendelösningar
154 till permanenta boenden med att erbjuda bostad först eller träningslägenheter som
155 leder till egna hem.

156 Västerås behöver vidta större åtgärder för att skydda barn och unga som riskerar att fara
157 illa. Tidiga insatser, tillgängligt stöd till familjer och ett nära samarbete med skola och
158 andra aktörer är avgörande för att upptäcka problem i tid. När samhället misslyckas med
159 att skydda barn får det konsekvenser långt in i vuxenlivet. Därför måste barnperspektivet
160 alltid vara styrande, och socialtjänsten ska ha både resurser och mandat att agera när
161 barn riskerar att hamna i utsatthet. Ett exempel på tidigt stöd i familjen är att utveckla
162 familjebehandlingen och erbjuda social hemtjänst för familjer med extra stora behov för
163 att undvika placeringar.

164

165 Socialtjänsten har en nyckelroll för att bryta tillväxten och nyrekryteringen till
166 kriminalitet. Det handlar både om ett samhälle som lägger en god grund, samtidigt som
167 socialtjänsten har verktyg att komma in tidigt och arbeta förebyggande. För den som vill
168 lämna ett kriminellt liv är det viktigt att vi har en väl utbyggd avhopparverksamhet. Men
169 socialtjänsten kan inte göra det ensamt. Därför vill vi förstärka samverkan med polis,
170 skola och fritid.

171

172 Personer i skadligt bruk och beroende ska mötas med solidaritet, respekt och tillgång till
173 stöd, inte med stigma eller bestraffning. Vi ser ett behov av att kommunen stärker

174 samverkan med regionen för att säkerställa lågtröskelverksamheter som är
175 lättillgängliga, flexibla och anpassade efter individens behov. Det handlar om att
176 säkerställa snabb tillgång till vård och behandling, uppsökande verksamhet,
177 sprututbytesprogram, stödboenden och samordnade insatser mellan socialtjänst och
178 beroendevård. Ingen ska falla mellan stolarna på grund av huvudmannaskap eller
179 byråkratiska hinder. Genom att ha långsiktiga överenskommelser mellan kommunen och
180 regionen kan vi skapa en sammanhållen vårdkedja där människor får stöd tidigt och på
181 sina egna villkor.

182

183 Ett starkt skydd för det ekonomiska biståndet är en fråga om grundläggande trygghet.
184 Ingen ska behöva leva utan möjlighet att betala hyra, mat eller mediciner. Ekonomiskt
185 bistånd ska fungera som det yttersta skyddsnätet det är tänkt att vara, utan onödigt hårda
186 krav eller rättsosäker tillämpning. Kommunen har ett ansvar att säkerställa att biståndet
187 är rättvist, förutsägbart och anpassat efter verkliga levnadskostnader.

188

189 Tillsammans med det ekonomiska biståndet är det viktigt att Västerås har ett brett utbud
190 både av sysselsättning och studier som leder till ett arbete för dem av oss som står
191 längst bort från arbetsmarknaden. Ett exempel på detta är Fontänhus, vilken är en
192 verksamhet som bygger på att skapa en gemenskap för människor med psykisk ohälsa,
193 där man får stöd, delaktighet och möjlighet att växa tillsammans med andra.

194 Vänsterpartiet Västerås har länge drivit att inget barn ska växa upp i fattigdom i Västerås.
195 För oss genomsyrar detta perspektiv all vår politik. Det handlar om allt från extra
196 sommarlovsstöd i det ekonomiska biståndet, till att föräldrarnas ekonomi aldrig ska
197 avgöra om barnet kan delta i fritidsaktiviteter.

198

199 För att socialtjänsten ska fungera krävs också ökad tillit. Människor som söker stöd ska
200 mötas med respekt, lyhördhet och förståelse, inte misstänksamhet eller byråkratiska
201 hinder. Tillit byggs genom kontinuitet, tydlig kommunikation och genom att
202 professionella bedömningar ges utrymme. När människor känner förtroende för
203 socialtjänsten ökar också möjligheten till varaktiga och positiva förändringar.

204

205 Socialtjänsten behöver därför vara ännu mer närvarande där människor är och lever. Vi
206 vill fortsätta samverkan med medborgarkontoren och familjecentrum i stadsdelarna, för
207 att det ska vara enkelt för västeråsaren att få hjälp och stöd tidigt.

208

209 *Vänsterpartiet Västerås vill:*

- 210 • Skolsociala team på samtliga grundskolor
- 211 • Inrätta förskolesociala team
- 212 • Fortsätta stärka samverkan med civilsamhället
- 213 • Införa social hemtjänst för familjer
- 214 • Starta ett Fontänhus i Västerås
- 215